

ความต้องการมีส่วนร่วมและทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว

Needs and Attitudes of Local People toward Tourism Development of Ban Khrua Community

ปริศนา เพชรบุรณิน¹, ธัญธัช วิภัติภูมิประเทศ²

Prisana Phetcharaburanin¹, Thuntuch Viphatphumiprathes²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว และ 2) ศึกษาระดับทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งมีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นที่ระดับ 0.89 โดยมีชาวชุมชนบ้านครัว เขตราชเทวีและเขตปทุมวัน กรุงเทพฯ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิเคราะห์ จำนวน 413 คน ซึ่งได้มาจากกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการพิสูจน์สมมติฐานใช้สถิติ t-test และ one-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า 1) ชาวชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D. = 0.64) 2) ชาวชุมชนมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.51) และ 3) ชาวชุมชนเพศหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การพัฒนาการท่องเที่ยว, ความต้องการ, ทัศนคติ, ชุมชนบ้านครัว

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
Email: prisanap942@yahoo.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กลุ่มวิชาศึกษาทั่วไป คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน
Email: thuntuch18@gmail.com

¹ Assistant Professor, Department of General Education, Faculty of Science and Technology, Pathumwan Institute of Technology, Email: prisanap942@yahoo.com

² Assistant Professor, Department of General Education, Faculty of Science and Technology, Pathumwan Institute of Technology, Email: thuntuch18@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were: 1) to study the needs of the local population in terms of their participation in the development of tourism in the community of Ban Khrua, and 2) to study the local population's attitudes toward tourism development in their community. The data were collected from 413 local people in the Ban Khrua community, Ratchathewi District and Pathumwan District, Bangkok who were selected by proportional stratified random sampling. The research instrument was a questionnaire (IOC= 0.67-1.00, Reliability= 0.89). The data were analyzed using descriptive statistics (frequency, percentage, mean, and standard deviation), and inferential statistics (t-test, and one-way ANOVA).

The findings revealed that: 1) their need to participate in tourism development of their community were at high levels ($\bar{X}$ = 3.81, S.D.= 0.64); 2) their attitudes toward community's tourism development were at high levels ($\bar{X}$ = 3.88, S.D.= 0.51); and 3) female local people had a significantly higher attitude than male local people (p-value< 0.05).

Keywords : Tourism Development, Needs, Attitudes, Ban Khrua community

บทนำ

ชุมชนบ้านครัวเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิม (ชลธิชา สัตยารัตนา, 2541; ระพีพรรณ มุทะมัด, 2556) ตั้งอยู่บริเวณริมคลองแสนแสบตั้งแต่ต้นกรุงรัตนโกสินทร์ มีพื้นที่อยู่ในเขตราชเทวีและเขตปทุมพาไท ประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ถือเป็นชุมชนมุสลิมที่ใหญ่ที่สุดชุมชนหนึ่งในกรุงเทพมหานคร แต่เดิมเรียกหมู่บ้านอาสาจากเนื่องจากบรรพบุรุษของชุมชนบ้านครัวได้อพยพมาจากประเทศกัมพูชา โดยมาตั้งถิ่นฐานในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ชาวมุสลิมเชื้อสายเขมรที่เข้ามาในอาณาจักรสยามได้เข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพสยาม ในสังกัดกองอาสาจากและได้ร่วมรบกับกองทัพสยามใน พ.ศ. 2310 กรุงศรีอยุธยาแตก กองอาสาจากที่เหลืออยู่ได้ร่วมกับกองทัพของสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีภายหลัง คือ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชกอบกู้เอกราช เมื่อพระเจ้าตากสินได้ตั้งราชธานีที่กรุงธนบุรีก็ได้นำครอบครัวของกองอาสาจากเข้ามาด้วย เมื่อมีการ

ย้ายราชธานีใหม่กองอาสาจากได้รับพระมหากรุณาจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช โปรดเกล้าฯ พระราชทานที่ดินในอาณาบริเวณชุมชนนี้แก่กองอาสาจาก และเรียกหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านแขกครัว” ภายหลังเรียกสั้นๆ ว่า “บ้านครัว” พ.ศ.2376 พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้เจ้าพระยาบดินทร์เดชา (สิงห์ สิงหเสนี) เป็นแม่ทัพบกและเจ้าพระยาคลัง (ดิศ บุนนาค) ซึ่งต่อมา คือ สมเด็จเจ้าพระยาบรมมหาประยูรวงศ์เป็นแม่ทัพเรือ ยกไปตีญวนและเขมรพร้อมกันเมื่อสงครามยุติลงจึงยกทัพกลับพร้อมด้วยการกวาดต้อนครอบครัวเขมรจากเข้ามาจำนวนหนึ่ง โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งครัวเรือนที่ “บ้านครัว” อีกครั้ง พร้อมกันนี้ชาวมุสลิมเชื้อสายเขมรหรือเขมรจากได้นำเอาวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเข้ามาด้วย ทั้งด้านอาหารคาว อาหารหวาน ด้านศิลปหัตถกรรมการทอผ้าไหม ด้านพิธีกรรมทางศาสนา และการเล่นดนตรี โดยเฉพาะด้านศิลปหัตถกรรมการทอผ้าไหมที่เป็นเอกลักษณ์และมีชื่อเสียงของชุมชนบ้านครัว ซึ่ง

ฝีมือการทอผ้าไหมได้รับการยอมรับจาก จิม ทอมป์สัน นักธุรกิจชาวต่างชาติที่เข้ามาเลือกซื้อผ้าไหมเพื่อนำไปจำหน่ายยังต่างประเทศและได้ช่วยพัฒนาปรับปรุง ออกแบบลวดลาย สีเส้น และใช้ฝีมือการทอจากชาวชุมชนเป็นหลัก ซึ่งจุดเด่นของผ้าไหมบ้านครัวคือ เนื้อผ้าจะมีคุณภาพสูง เส้นไหมเหนียวแน่นละเอียด สีจะสดสวย และใช้งานคงทน จึงทำให้เป็นที่นิยมของชาวต่างประเทศเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ชุมชนยังมีการแสดงที่เป็นเอกลักษณ์ตามต้นฉบับของชาวมุสลิมที่เรียกว่า “การแสดงนาเล” ซึ่งเป็นการแสดงขับร้องเป็นภาษาอาหรับและภาษามลายู สอดแทรกเนื้อหาเกี่ยวกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลาม เพื่อให้ผู้นับถือศาสนาอิสลามได้เข้าใจในคำสอนได้ง่ายขึ้นและได้รับการสืบทอดมาจวบจนปัจจุบัน (ชลธิชา สัตยาวัฒนา, 2542; ระพีพรรณ มุหะหมัด, 2556)

จากประวัติและวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนบ้านครัวดังกล่าว จึงนับได้ว่าชุมชนบ้านครัวเป็นชุมชนหนึ่งในกรุงเทพมหานครที่มีประวัติศาสตร์การตั้งถิ่นฐานที่ยาวนานกว่า 200 ปี มีวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของตน ถึงแม้ชุมชนจะมีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปบ้างตามสภาพสังคมเมืองในยุคปัจจุบัน แต่ชุมชนยังคงมีการสืบทอดวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น ดังงานวิจัยของปริศนา เพชรบุรีณิน (2558) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนบ้านครัว ชุมชนบ้านครัวยังคงมีการสืบทอดวิถีชีวิต วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองไว้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งการคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์และประวัติศาสตร์ที่ยาวนานของชุมชนประกอบกับพื้นที่ของชุมชนอยู่ใจกลางเมือง มีการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว จึงปัจจัยสำคัญต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชุมชน เนื่องจากการท่องเที่ยวจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยเอื้ออำนวยประโยชน์ให้

ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งในเรื่องการสร้างงาน สร้างอาชีพและสร้างรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งสนับสนุนให้มีการฟื้นฟู อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ประเพณี ซึ่งเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ยังสามารถกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆ ตลอดจนสร้างชื่อเสียงให้เกิดขึ้นแก่ท้องถิ่น หรือสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้นๆ และประเทศชาติอันเป็นส่วนรวมอีกด้วย

ทั้งนี้ จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (ชลธิชา สัตยาวัฒนา, 2541; ปริศนา เพชรบุรีณิน, 2558) ระพีพรรณ มุหะหมัด, 2556) ได้พบว่าชุมชนบ้านครัวเป็นชุมชนที่มีความน่าสนใจเนื่องมาจากการเป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีประวัติความเป็นมาประกอบกับวิถีชีวิต วัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชุมชน จนทำให้ปัจจุบันมีนักท่องเที่ยวสนใจเข้ามาเยี่ยมชม อย่างไรก็ตาม ยังไม่ได้มีการศึกษาถึงความต้องการมีส่วนร่วมและทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาประเด็นการพัฒนาชุมชนบ้านครัวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว โดยเน้นที่การศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมและทัศนคติของสมาชิกในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เพื่อที่จะนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะในการจัดการการท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนในอนาคตของชุมชน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความต้องการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว
2. เพื่อศึกษาระดับทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว

ขอบเขตของการวิจัย

1. งานวิจัยในครั้งนี้ เก็บรวบรวมข้อมูลจากชาวชุมชนซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 413 คน ซึ่งได้มาจากการคำนวณตามสูตรของ Yamane (1973) โดยเก็บข้อมูลในพื้นที่ชุมชนบ้านครัว 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวใต้ และชุมชนบ้านครัวตะวันตก ซึ่งทั้ง 3 ชุมชนนี้ตั้งอยู่ในเขตราชเทวีและเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ คือ เพศ และอายุ ส่วนตัวแปรตาม คือ ความต้องการมีส่วนร่วมและทัศนคติที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว

สมมติฐานการวิจัย

1. ชาวชุมชนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติและความต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน
2. ชาวชุมชนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติและความต้องการการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ตารางที่ 1 สัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ชุมชนบ้านครัว	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวนที่เก็บได้จริง (คน)
ชุมชนบ้านครัวเหนือ	3,090	198	225
ชุมชนบ้านครัวตะวันตก	1,271	81	90
ชุมชนบ้านครัวใต้	1,500	96	98
รวม	5,861	375	413

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างดังนี้

- 1) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ชาวชุมชนบ้านครัวในเขตราชเทวีและเขตปทุมวัน กรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งเป็น 3 ชุมชนย่อย ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวเหนือ จำนวน 3,090 คน ชุมชนบ้านครัวตะวันตก จำนวน 1,271 คน และชุมชนบ้านครัวใต้ จำนวน 1,500 คน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 5,861 คน (ปริศนา เพชรบูรณ์, 2558) สำหรับจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวน 374 คน อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 450 คน เพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์และการสูญหายของแบบสอบถามบางฉบับ ทั้งนี้ได้รับแบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์กลับคืนมาเพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยครั้งนี้ 413 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ตามชุมชนย่อย 3 ชุมชน ได้แก่ ชุมชนบ้านครัวเหนือ ชุมชนบ้านครัวใต้ และชุมชนบ้านครัวตะวันตก ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

- 2) นำแบบสอบถามไปนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาการวิจัยเพื่อพิจารณาตรวจสอบและแก้ไขให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

- 3) ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ผ่านเกณฑ์

ซึ่งมีค่าระหว่าง 0.67-1.00

4) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับชาวชุมชนบ้านครัวที่ไม่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน มาคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค พบว่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.89

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลด้านทัศนคติและความต้องการมีส่วนร่วมโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการพิสูจน์สมมติฐานใช้สถิติ t-test และ one-way ANOVA

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 245 คน ส่วนเพศชายมีจำนวน 168 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 59.3 และ 40.7 ตามลำดับ ในด้านอายุพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 40-60 ปี มีจำนวน 177 คน รองลงมาคือ 20-40 ปี มีจำนวน 108 คน มากกว่า 60 ปี มีจำนวน 104 คน และน้อยกว่า 20 ปี มีจำนวน 24 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.9 26.1 25.2 และ 5.8 ตามลำดับ ดังในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศและอายุ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ ชาย	168	40.7
หญิง	245	59.3
อายุ น้อยกว่า 20 ปี	24	5.8
ตั้งแต่ 20 - 40 ปี	108	26.1
ตั้งแต่ 40 - 60 ปี	177	42.9
มากกว่า 60 ปี	104	25.2

2. ความต้องการมีส่วนร่วมของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์พบว่า ชาวชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, S.D.= 0.64) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ชาวชุมชนมีความต้องการมีส่วนร่วมใน 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความต้องการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน อาทิ การปรับปรุงทางเดิน ถนน หอ่งน้ำ ไฟส่องสว่าง ($\bar{X} = 4.35$, S.D.= 0.81) ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งในการลงประชามติเกี่ยวกับแผนงานหรือนโยบายใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน ($\bar{X} = 4.16$, S.D.= 0.93) และลำดับที่สาม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ความต้องการมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นเพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.89) และความต้องการร่วมลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการปรับปรุงพื้นที่ในชุมชนให้มีความสะอาด และเหมาะสมกับการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.15$, S.D.= 0.86)

3. ทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว

จากการวิเคราะห์พบว่า ทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88$, S.D.= 0.51) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทัศนคติสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ความรู้สึกดีใจหากชุมชนจะถูกพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X} = 4.51$, S.D.= 0.71) การพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะช่วยให้ชุมชนเป็นที่รู้จักมากขึ้น ($\bar{X} = 4.44$, S.D.= 0.82) และ การพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสามารถช่วยอนุรักษ์วิถีชีวิตและภูมิปัญญาชุมชนได้ ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= 0.79)

4. การพิสูจน์สมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการและทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ชาวชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยที่เพศหญิงมีทัศนคติต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่าเพศชาย ในขณะที่ชาวชุมชนที่มีเพศแตกต่างกัน มีความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ยังพบว่า ชาวชุมชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติและความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังรายละเอียดในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การพิสูจน์สมมติฐาน

ตัวแปร		ความต้องการ		ทัศนคติ	
		$\bar{X}$	t/F	$\bar{X}$	t/F
เพศ	ชาย	3.81	.13	3.81	2.13*
	หญิง	3.80		3.92	
อายุ	น้อยกว่า 20 ปี	3.81	.11	3.84	2.10
	ตั้งแต่ 20 -40 ปี	3.78		3.78	
	ตั้งแต่ 40-60 ปี	3.82		3.89	
	มากกว่า 60 ปี	3.80		3.95	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวของประชาชนในชุมชนบ้านครัว อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กฤษฎา (2543) ที่ได้ทำการศึกษาความต้องการมีส่วนร่วม

ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชนตำบลแม่ทราบ อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่ โดยพบว่า ประชาชนตำบลแม่ทราบมีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในชุมชนบ้านครัวมีความผูกพันต่อชุมชน และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพื้นที่และวัฒนธรรมในชุมชนเป็นอย่างดี จึงทำให้มีความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว เพื่อให้การท่องเที่ยวชุมชนเป็นไปอย่างสมบูรณ์ ทั้งด้านสาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก การแบ่งสัดส่วนความรับผิดชอบ การจัดสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาปรับปรุงบริเวณแหล่งท่องเที่ยว สอดคล้องกับ สุรชาติพิย (2554) ที่กล่าวว่า ความผูกพันต่อชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้ประชาชนมีความเต็มใจที่จะพยายามทำในสิ่งที่ดีที่สุดในชุมชน เพื่อประโยชน์ของชุมชน

2. ประชาชนในชุมชนบ้านครัวมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก เมื่อพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวจะสามารถสร้างรายได้เป็นเงินตราให้กับผู้ประกอบการและกระจายเข้าไปในท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ยกตัวอย่างเช่น มีนักท่องเที่ยวมารับประทานอาหารในพื้นที่ หรือซื้อสินค้าของที่ระลึกต่าง ๆ เงินจากนักท่องเที่ยวจะผ่านมือจากเจ้าของร้านไปซื้ออาหารสด ผลไม้สด หรือซื้อผ้าทอเงินเหล่านี้ย่อมกระจายไปสู่เกษตรกรผู้ผลิตอาหารและผลไม้ หรือไปสู่ช่างทอผ้าซึ่งอยู่ในท้องถิ่นได้เป็นต้น (คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2560) การกระจายรายได้สู่ชุมชนนี้จะทำให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชน คือ ทำให้มีรายรับเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งทำให้ชุมชนเป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้นด้วย นำไปสู่การอนุรักษ์ชุมชนอันเป็นที่รักของประชาชนในชุมชนบ้านครัวให้คงอยู่ต่อไป ประโยชน์เหล่านี้ทำให้ประชาชนมีทัศนคติที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว

3. เพศหญิงมีทัศนคติต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสูงกว่าเพศชาย อย่างมีนัย

สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากมีการศึกษาพบว่า เพศหญิงมักจะมองโลกในแง่ดีมากกว่าเพศชาย (พริทเชตต์, 2551) ซึ่งการมองโลกในแง่ดีทำให้เห็นถึงประโยชน์หรือข้อดีของเรื่องต่างๆ และทำให้เกิดความรู้สึกในเชิงบวกต่อสิ่งนั้น ดังนั้น การที่เพศหญิงเป็นเพศที่มองโลกในแง่ดีจึงมีผลให้เห็นถึงประโยชน์และมีความรู้สึกที่ดีต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว และมีทัศนคติต่อการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวดีกว่าเพศชาย

สำหรับการเปรียบเทียบทัศนคติและความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามปัจจัยส่วนด้านอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติและความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากในแต่ละช่วงอายุล้วนมีความสามารถที่จะช่วยเหลือชุมชนได้ รวมทั้งเห็นถึงประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นเมื่อพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว จึงทำให้ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน มีทัศนคติและความต้องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยวไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบที่ได้จากแบบสอบถามในงานวิจัยนี้เกี่ยวกับความต้องการและทัศนคติของชาวชุมชนที่มีต่อการพัฒนาชุมชนบ้านครัวเป็นแหล่งท่องเที่ยว ผู้วิจัยได้นำมาใช้เป็นฐานในการให้ข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรเปิดโอกาสให้ชาวชุมชนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสรรสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน
2. ควรให้ชาวชุมชนได้มีโอกาสในการลงประชามติเกี่ยวกับแผนงานหรือนโยบายใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับการงานด้านสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกในชุมชน
3. ควรให้ชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นเพื่อพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งให้ลงมือปฏิบัติในกิจกรรมการปรับปรุงพื้นที่ในชุมชนให้มีความสะอาดและเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยว
4. ควรพัฒนาชุมชนให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวสืบต่อไป ซึ่งนอกจากจะทำให้ชาวชุมชนมีความรู้สึกที่ดีแล้ว ยังช่วยทำให้เป็นการอนุรักษ์วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของชุมชนบ้านครัวให้คงอยู่สืบไป

เอกสารอ้างอิง

- กฤษฎา ยะการ. (2543). *ความต้องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของประชาชน ตำบลแม่ทราย อำเภอร่องขวาง จังหวัดแพร่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (2560). *การพัฒนาการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน*. <http://fuangfah.econ.cmu.ac.th>. [5 มกราคม 2560].
- ชลธิชา สัตยาวัฒนา. (2542). *สิทธิชุมชนท้องถิ่นบ้านครัว: กรณีการสร้างทางด่วนทับชุมชน*. กรุงเทพฯ: นิติธรรม.
- ปริศนา เพชรบุรณิน. (2558). *ศึกษาแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูวิถีชีวิต วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพของชุมชนบ้านครัว*. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน.
- พริทเชอต์, ไพรซ์. (2551). *มองโลกให้บวก*. แปลโดย ทรรศนะ บุญขวัญ. กรุงเทพฯ: แมคกรอ-ฮิล.
- ระพีพรรณ มุทะหมัด. (2556). *อิสลามกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาชุมชนมัสยิดกมลาอุลอิสลาม คลองแสนแสบ กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุรชาติพย์ เข็มน้อย. (2554). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาตลาดบางหลวง อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). นครปฐม: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publication.